

A Bánk bán tévéváltozata látványos jelenetekkel gazdagodik: többek között egy színes, kavargó farsangi maszkabállal

Bánk bánnal – a Labirintusban

Odafenn, a várbéli Úri utcában árnyékban is legalább 35 fokot mutatna – ha kéznél lenne – a hőmérő. Viszont ideleenn, a török korból ránk hagyott – s a szájhagyomány szerint nem kevesebb, mint 20 kilométer hosszúságú és teljességében még feltáratlan – labirintus bejáratánál bizonyára 20 fokkal kevesebbet mutatna a higanyszál. A kedves és – legalábbis a homályba vesző fordulóig – előrelátó útikalauzok azon nyomban vastag kabátokat, bolyhos pulóvereket teregetnek a látogatók átizzadt vállára-testére.

Köllő Miklós történelmi viaszpantomimájának életnagyságú figurái előtt és között lábujjhegyen átbotorkálva – a magasból folyvást csöpög a víz, csúszik a talaj –, egyszerre csak egy filmforgatás epicentrumába kerülünk. Tekerődző kábelek, vakító reflektorok, ismeretlen feladatok után rohangászó fullajtárok, „csönd legyen!” kiáltások, és egy megnyugtató arc – a nyüzsgés tetőfokán is halálnyugodt –: *Ráday Mihály*, aki most éppen nem az „ello-

pott lándzsát” keresi, hanem a legalkalmasabb beállítást. Mert hogy ő az operatőre a Bánk bán most készülő, két részes tévéváltozatának.

Itt, a labirintus egyik kisebb teremmé táguló szakaszában épp azt a jelenetet forgatják, amikor Bánk és Petúr a pártütők szoros gyűrűjében vívja szópárbaját.

– Az Isten sem segít soha felkent királyok ellen! – mondja éppen a Bánkot alakító *Blaskó Péter*, s Petúr, azaz *Kállai Ferenc* alázatosan féltérdre ereszkedve helyezi kardját a bán lábai elé.

– Igen, ez már jó volt! – sóhajt fel a rendező: *Szónyi G. Sándor*. – De azért megismételjük!

A szereplőkről ebben a labirintusi hidegben is patakokban folyik a víz. Szinte rossz nézni őket földig érő, ujjvastagságú, szőrmével dúsan díszített posztóköntösükben, mellvertjeikben, bőrszíjaikban, ebben a levegőtlen barlangban. Szónyi az ötödik ismétlés után végül megkegyelmez színészeinek:

Ebédszünet!

– Két, egyenként másfél órás vetítési idejű részben vesszük filmszalagra a magyar drámatörténelem e főművét – mondja a rendező. – Február óta dolgozunk itthon és külföldön. Mostanáig elkészültünk a külső forgatásokkal. A labirintus jelenetek után a Lumumba utcai műtermekben folytatjuk. Ha minden jól megy, július végéig be is fejezzük a Magyar Televízió történetének egyik legnagyobb szabású és meglehetősen sok pénzt igénylő produkcióját. De a Bánk bánt nem lehet „spórolósan” elkészíteni!

– *De hát már létezik egy korábbi tévéváltozata!*

– Valóban! Még a 60-as évekből, *Szinétár Miklós* rendezésében, *Latinovits Zoltánnal* a címszerepben. De – sajnos – csak fekete-fehér változatban, kezdetleges elektronikával; a képek ma már szinte élvezhetetlenek. Szeretnénk, ha ez az új Bánk bán – a film alkalmas lenne arra is, hogy „átültessék” videora, az iskolák, egyéb kulturális és oktatási intézmények videotékája szá-

mára. Elképzelhető, hogy a képernyőpremier után a mozik is bemutatták, de erről a *Mokép* – természetesen – csak a film megtekintése után dönt.

– *Hol készültek a külső felvételek?*

– Hosszas hazai és főként cseh-szlovákiai keresgélés után rábukantunk Ausztriában, az Írott-kő túloldalán, Lockenhausban egy szinte teljesen épen maradt XIII. század-beli várra, amely egykoron a Nádasdyak tulajdona volt. Tudvalevő, hogy a szatmári béke után valamennyi magyarországi várat lerombolták, de ez csodálatosképpen kimaradt a pusztításból. Nagyvázszyonban egy ugyancsak részben ép toronyban forgattunk, itt rendeztük be Biberach szobáját. Pilisborosjenőn, ahol még romjaiban megtalálható az Egri csillagok egykori díszletvéra, némi átalakítással felépítettük Bánk kastélyát, hogy aztán – felgyújtsuk... Forgattunk Visegrádon, a Salamon tornyában, és több más helyen is.

Pillantás a labirintusba

Ottó és Biberach (Bubik István és Szilágyi Tibor)

Ottó köszönti Gertrudist (Bubik István, Almási Éva és a Melindát alakító Szirtes Ági)

Izidóra találkozása Biberachhal (Szilágyi Tibor és Fehér Anna)

A pártütők és Bánk a labirintusban Koncz Gábor (Tiborc), Blaskó Péter (Bánk), és Kállai Ferenc (Petúr)
Fotó: MÜLLER JUDIT és BALDÓCZI CSABA

– Klasszikus művek filmrevitelénél ajánlatos megkérdezni: mennyi maradt meg az eredetiből?

– Katona egyetlen mondatát sem írtuk át, és csupán annyit húztunk, amennyit általában a színpadi előadások alkalmából szokás.

– Régmúltban játszódó, kosztümös filmek gyakori hibája: igaz dráma helyett történelmi képeskönyv lesz belőlük...

– Nagyon vigyázunk, hogy ne az legyen! Igyekszünk a műről minden ráakódott patetizmust lehántani, a „veretes” játéktílust is beleértve. Tulajdonképpen nem nehéz, hiszen ha jól olvassuk, észre kell, hogy vegyük: Katona nem egysíkú, hanem árnyalt, sőt, bonyolult figurákat alkotott, csak ezt a korábbi színpadi rendezések többnyire „ügyesen” eltüntették.

– Említette, hogy főként a mai fiatalokra gondolt, amikor belevágtott ebbe a szép feladatba. Ezek

szerint afféle ifjúsági film lesz a Bánk bányól?

– Szó se róla! Az ugyan igaz, hogy elsősorban a 15–25 éveseket „céloztuk meg”, de a színvonal nem lesz „ifjúsági”...

– Nem szóltunk még a szereplőkről...

– Blaskó Péter (Bánk) és Kállai Ferenc (Petúr) mellett Melindát Szirtes Ági, Gertrudist Almási Éva, Ottót Bubik István, Biberachot Szilágyi Tibor, Tiborcot Koncz Gábor, Izidórát Fehér Anna, Mihál bánt Raksányi Gellért, Miksa bánt Fekete Tibor, Simont pedig Horesnyi László alakítja. A tömegjelenetekben több, mint száz statiszta működik közre, valamint Novák Ferenc népitánc-együttesének tagjai, akik a film bevezető képsoraiban egy látványosnak ígérkező farsangi multság résztvevőiként jelennek meg a képernyőn.

GARAI TAMÁS